

בדוא"ל

נכבדי,

**הנדון: הערות איגוד חברות האשראי בלשכת המסחר
לטיטת חוק שירותי מידע פיננסי, התשפ"א-2021 ("החוק")**

לקראת דיון הוועדה בראשותך בטיטת החוק שבנדון, מבקש איגוד חברות האשראי, המיוצג ע"י הח"מ ("האיגוד"), להעביר אל חברי הוועדה את הערותיו לטיטת החוק, כמפורט להלן:

1. איגוד חברות האשראי בלשכת המסחר כולל בתוכו את המוסדות הפיננסיים הגדולים והמובילים במשק הישראלי, בתחום האשראי הממוסד שאינו בנקאי (או מוסדי - ביטוח, פנסיה וגמל). מדובר בחברות שמעניקות אשראי שאינו בנקאי, בין היתר, לנדל"ן, לרכישת רכב, ניכיון שיקים, אשראי לכל מטרה, אשראי כנגד בטוחות נדל"ן, סליקת תשלומים ועוד, ומטרתו הנה, בין השאר, לעודד את התחרות בשוק האשראי למול המערכת הבנקאית. חברות האיגוד הן בעלות רישיון למתן אשראי - מורחב מרשות שוק ההון, ביטוח וחסכון, אשר מנהלות כיום תיקי אשראי בהיקפים של כמה עשרות מיליארדי שקלים, הן באשראי צרכני והן באשראי עסקי.
2. האיגוד רואה חשיבות גדולה בקידום שירותי מידע פיננסי. החוק לכשיתקבל, יטיל חובה על גופים פיננסיים המחזיקים במידע של לקוח לאפשר גישה ממוכנת למידע (בהסכמת הלקוח) בסטנדרטים מקובלים לגופים מפקחים המספקים שירותי מידע פיננסי. קידום החקיקה יצמצם את פערי המידע בין ספקים פיננסיים שונים בנוגע למאפייני הלקוחות, מה שיאפשר קבלת הצעות מתחרות לשירותים פיננסיים שונים, יוריד את מחירי השירותים הפיננסיים והבנקאיים, יעודד את התחרות בענף הפיננסי ויפתח את השוק שאינו בנקאי.
3. האיגוד סומך ידיו על תכליות אלה, ומברך על קידום אסדרה זו, המהווה אבן דרך נוספת לקידום תחרות משוכללת במערכת הפיננסית בישראל בכלל, ובשוק האשראי בפרט.
4. יחד עם זאת, חשוב לחדד מספר עניינים שהם קריטיים להצלחת המהלך החקיקתי.
5. ככלל, ניתן לחלק זאת לכל ראשי הפרקים הבאים:

ראשית, דווקא בגלל חשיבות החוק, ראוי לערוך בו דיון נפרד מחוק ההסדרים;
שנית, במקביל לתיקון, ראוי לפעול להרחבת מקורות האשראי של נותני האשראי שאינם בנקאיים על מנת לאפשר השוואה נכונה בין נותני אשראי של תאגידים בנקאיים והשוק שאינו בנקאי;
שלישית, יש לאפשר זמן היערכות משמעותי לנותני האשראי שאינם תאגידים בנקאיים, או לאפשר הגנות ינוקא לנותני אשראי שאינם תאגידים בנקאיים ולחלופין לאפשר לקחת חלק במערכת ולוונטארית על בסיס עיקרון ההדדיות, ומנגד, לא לאפשר אורכות נוספות לתאגידים הבנקאיים בתחולת החוק;
רביעית, מבוקש לבחון מחדש את האופן בו החלה של החוק תביא לעודף פיקוח ואסדרה של גופים מפקחים על נותן אשראי (עד 4 מאסדרים שונים, במקרה מסוים);
חמישית - יש למנוע ארביטראז' רגולטורי בין הגופים השונים המפקחים תחת החוק;
שישית - מבוקש למנוע גביית תשלום בגין שירותים מכוח החוק על ידי התאגידים הבנקאיים, בטח שלא להגביל זאת לארבע פניות לקבלת מידע;
שביעית - מבוקש להחיל את החוק על רשויות/מוסדות המדינה ככל שהמידע הנו פומבי ככלל;
שמינית, הערות נוספות לגופה של הצעת החקיקה, וכן בקשות הבהרה להוראות שונות בחוק.

6. להלן יובאו עיקרי הדברים.

7. **ראשית - דווקא בגלל חשיבות החוק, ראוי לערוך בו דיון בנפרד מחוק ההסדרים**

האיגוד, כמצוין לעיל, רואה חשיבות גדולה בחוק, ומוצא כי ראוי שיקודם באופן שיביא לשכלול התחרות והגברת השקיפות במידע פיננסי.

מנגד, דווקא בגלל חשיבות החוק, ראוי לו שיקודם באופן המקובל לחוקים מהותיים שהשלכתם על הסקטור הפיננסי יהיו כה משמעותיים.

האמור רלוונטי גם לשלב הקודם לדיונים בכנסת, במובן של קבלת הערות כלל השחקנים, תזכיר החוק, ורק לאחר מכן, אף הדיונים בפני הכנסת, תוך שהתאפשר לכלל הנוגעים בדבר להעביר הערותיהם ולשקול את כובד המשקל של השלכות כל הוראה מהוראות החוק האמור.

לכן, ככל שדעת האיגוד תישמע בעניין זה, האיגוד יציע כי החוק יופרד מחוק ההסדרים וידון בנפרד.

8. **שנית, במקביל לתיקון, ראוי לפעול להרחבת מקורות האשראי של נותני האשראי שאינם בנקאיים על מנת**

לאפשר השוואה נכונה בין נותני אשראי של תאגידים בנקאיים והשוק שאינו בנקאי.

בשונה מתאגידים בנקאיים, להם מקורות אשראי עצומים, הנרכשים בריבית בנק ישראל (ובכלל אלה להם מקורות אשראי כאמור - חברות כרטיסי האשראי), המרווחים אצל נותני האשראי שאינם בנקאיים הם שונים וגבוהים משמעותית.

הדברים אינם חדשים, והיטיב לתאר אותם קודמו של נכבדי בתפקיד, ח"כ יעקב מרגי, בדיון שנערך ביום 10 בנובמבר 2020, לדיון מיוחד לבחינת יישום הרפורמה בענף הבנקאות והקיצוץ הצפוי במסגרות האשראי של לקוחות הבנקים הגדולים.¹ במסגרת דיונים אלה דרש ח"כ מרגי תשובות מבנק ישראל, תוך 30 יום, באשר להקצאת אשראי זול לא רק לבנקים אלא גם לחברות האשראי שאינן בנקאיות, על מנת לאפשר להן להתחרות כראוי. כך, במהלך הדיונים עצמם:

"אם רוצים תחרות אמיתית בנק ישראל צריך לאפשר לחברות החוץ בנקאיות לקבל אשראי זול כמו שהוא נותן לבנקים. אי אפשר לדבר על תחרות אם נמשיך להתכסות, או שנוקטים פעולות אמיצות או שתגידו שבגלל החששות בעצם נגיד בנק ישראל הוא הבנקים. אולי צריך להוציא מכס את תמחור האשראי. או שעושים תחרות או שלא עושים תחרות."

הדברים גם קיבלו ביטוי במסגרת הצעת חוק הבנקאות (רישוי) (תיקון מס' 28) (הרחבת מקורות המימון לתאגידים חוץ-בנקאיים העוסקים במתן אשראי), התשפ"א-2021 שאושרה בקריאה ראשונה, במסגרתה מוצע להחיל הקלות בסעיף 21 לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, הנוגע לגיוס מקורות אשראי.² בהעדר מקורות מימון זולים, כאלה של התאגידים הבנקאיים, השוואה בין נותנים פיננסיים שונים, לא תהיה מלאה, ותכלול עיוותים אינהרנטיים שנובעים מהפערים המוטבעים והמוטמעים, שבעלויות נטילת האשראי בין התאגידים הבנקאיים לאלה שאינם.

¹ ראו לעניין זה: https://main.knesset.gov.il/Activity/committees/Economics/News/pages/pr_101120.aspx

² ראו לעניין זה דברי הכנסת יד / מושב שני / ישיבה קכ"ד / כ"ז בטבת התשפ"א / 11 בינואר 2021 / 14, חוברת י"ד, ישיבה קכ"ד: "ראו דבריו של סגן שר האוצר, יצחק כהן: "... שוק האשראי למשקי הבית ולעסקים הקטנים והבינוניים בישראל הוא שוק ריכוזי ביותר, שנשלט כמעט במלואו על ידי הבנקים. אחת הסיבות המרכזיות לכך היא מקורות המימון השונים של נותני האשראי. כך, בעוד שבנק רשאי להשתמש בפקדונות הציבור לצורך מתן אשראי, נותן אשראי חוץ-בנקאי אינו יכול לעשות כן, ועליו להשתמש באפיקי מימון אחרים. הבדל זה מעניק יתרון מובנה לתאגידים הבנקאיים בתחרות עם תאגיד אשראי חוץ-בנקאי, משום שהריבית אשר משולמת כיום בעבור פיקדונות הציבור נמוכה משמעותית מזו שמשולמת בעבור שאר מקורות המימון... מענה אפשרי ליתרון המבני של הבנקים על פני נותן אשראי חוץ-בנקאי הוא גיוון והרחבה של אפשרויות המימון של תאגיד כאמור נותן אשראי חוץ בנקאי. צעד זה יכול להוריד את עלויות המימון של נותן האשראי החוץ-בנקאי, ובכך להגביר את התחרות בשוק האשראי למשקי בית ולעסקים הקטנים והבינוניים... תאפשר לנותני האשראי לגוון ולהרחיב את מקורות המימון לצורך מתן אשראי, ובכך תוביל להוזלה בעלויות המימון ותאפשר לגופים אלה להתחרות במערכת הבנקאית".

לכן, מבוקש, לצד קידום הצעת חוק שירותי מידע פיננסי, לקדם אסדרה שתבטיח גיוס מקורות מימון זולים גם לנותני האשראי שאינם בנקאיים, ובכלל זה, את הצעת החוק לתיקון חוק הבנקאות, כמפורט לעיל.

9. **שלישית - ראוי לאפשר זמן היערכות משמעותי, או, לאפשר הגנות ינוקא לנותני האשראי שאינם תאגידי בנקאיים, ולחלופין לאפשר לקחת חלק במערכת וולונטארית על בסיס עיקרון ההדדיות, ומנגד, לא לאפשר אורכות נוספות לתאגידי הבנקאיים בתחולת החוק.**

כפי שצוין לעיל, לנותני האשראי שאינם בנקאיים אין את אותם האמצעים שיש בידי התאגידי הבנקאיים וגם לא התאפשרה להם תקופת הזמן הנדרשת בכדי להיערך להחלה של חוק כה מורכב ומערכות מתקדמות רלוונטיות, כפי שעשו התאגידי הבנקאיים. מדובר בחוק הדורש השקעה של משאבים אופרטיביים וכלכליים רבים, כגון הקמת מערכת להעברת המידע, הכולל הקמת מנגנון טכנולוגי מאובטח והסדרי אבטחת מידע קפדניים לצורך שמירה על הפרטיות.

כל אלה דורשים זמן היערכות משמעותי, הן בפיתוח טכנולוגי, הן בגיוס עובדים, בהתקשרויות עם ספקים, הטמעות של מערכות והתממשקות מול מערכות קיימות ועוד ועוד.

לתאגידי הבנקאיים היתה תקופה של מספר שנים להיערך לחוק האמור, תוך שנוכיר, שאלה נדרשו להתאים עצמם לממשק הבנקאות הפתוחה שכבר "עלה לאוויר" מתוקף הוראת נב"ת 368 - "יישום תקן של בנקאות פתוחה בישראל" ובמסגרתה נקבע כי תחול חובת הנגשה של מידע על התאגידי הבנקאיים שבאפשרותם להתממשק עם מערכות המידע הפנימיות שלהם.

יוצא איפוא כי התאגידי הבנקאיים, לא זו בלבד שנהנים מיתרון התחלתי משמעותי הקיים אצלם ממילא ובכלל זה בהיערכות המוקדמת לכניסת החוק לתוקף, אלא שנותני האשראי שאינם תאגידי בנקאיים ייקלעו למצב של נחיתות התחלתית נוספת, שכן עליהן להשקיע משאבים אדירים בהקמת תשתיות ליבה כדי להתחיל ליישם את החוק.

כל זאת מביא לכך, שתכלית החקיקה - להגביר את התחרות בענף, לא תתקיים אלא אם יתאפשר לגופים שאינם תאגידי בנקאיים זמן היערכות מתאים, מבלי לפגוע בנגישותם למידע הרלוונטי.

הדברים אמורים במיוחד על רקע העובדה שבמסגרת הצעת חוק שירותי מידע פיננסי נערכה אבחנה לעניין מקור מידע שהוא בעל רישיון למתן אשראי שצבר האשראי שלו אינו עולה על מאתיים וחמישים מיליון שקלים חדשים או על סכום אחר שקבע השר בהתייעצות עם מאסדר מקור המידע אל מול בעל רישיון למתן אשראי שצבר האשראי שלו נמוך מזה.

אבחנה זו הנה לעמדת האיגוד שרירותית, ואינה מעוגנת בנתונים אמפיריים רלוונטיים שיצדיקו להחיל על כל מי שאינו בעל היקף פעילות נמוך את חובות התאמת המערכות ומסירת המידע כמקור מידע, בהתאם להוראות החוק, כבר החל משנת 2024.

בעניין היקף הפעילות כאמור, ראוי לזכור, נותני האשראי שאינם תאגידי בנקאיים, לא רק שאינם בעלי מקורות ההון של תאגידי בנקאיים אלא גם כאלה של חברות כרטיסי האשראי, ומשכך, האבחנה בסכומים שנקבעה, אינה לוקחת בחשבון שלרוב הגופים אין את יכולת ההיערכות במועדים הקבועים בחוק כרגע.

בשל האמור, יש לאפשר לנותני האשראי תקופת מעבר **שתאפשר להם להיחשף לנתונים הקיימים במערכת, מבלי שיידרשו לקחת חלק במסירת הנתונים על לקוחותיהם**, אלא רק בשלב יותר מאוחר, ולאחר תקופת היערכות מתאימה של **מספר שנים** (הארכת המועד למסירת מידע עד שנת 2024 אינה מספיקה בענין זה, ולכל הפחות יש להאריכה עד לסוף שנת 2025).

לחלופין, מבוקש כי יתאפשר לנותני האשראי לקבל את המידע הפיננסי תוך הגנת ינוקא מתאימה, מבלי שיידרשו לקיים את עיקרון ההדדיות של מסירת פרטים לממשק, למשך תקופה מסוימת.

מנגד, ייתכן שיהיו גופים שיהיו בידם מקורות מתאימים ויהיו נכונים לקחת על עצמם את מלוא התשומות הנדרשות לצורך היערכות לחוק, כדי לקיימו, ומשכך, יש לאפשר, לכל הפחות, **וולונטארית, למי שמבקש לקחת חלק במערכת, על בסיס הזדיות, לעשות כן. לעניין זה לא צריך לערוך הפרדה בין גופים קטנים לגדולים, או לדרוש מגופים גדולים לקיים את לוחות הזמנים הקבועים בחוק, תוצאה שבשלב זה לא ניתן לעמוד בה, בין אם מדובר בגוף קטן או בין אם מדובר בגוף גדול.**

כך או כך, וזאת ראוי להבהיר כבר כעת, יש למנוע מהתאגידים הבנקאיים להאריך את המועדים בהם הם מחויבים במסירת מידע פיננסי, שנועד לשכלל את התחרות. בפרט, אין לקבל טענת התאגידים הבנקאיים כי אין להחיל את החוק אלא אם כל הגופים הפיננסיים נוטלים בו חלק כבר בשלב ראשון, באופן שנועד להביא לכך שתחולת החוק על התאגידים הבנקאיים תידחה.

10. רביעית - מבוקש לבחון מחדש את האופן בו החלה של החוק תביא לעודף פיקוח ואסדרה של גופים מפקחים על נותן אשראי (עד 4 מאסדרים שונים, במקרה מסוים)

להערכת האיגוד, ההסדר הנוכחי מביא למצב שבו לנותן אשראי עשויים להיות שלושה רגולטורים (רשות ניירות ערך, רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון והממונה על נותני השירות, ככל שלא יהיה רשות ניירות ערך) ובמקום בו נותן האשראי מחויב למסור מידע למאגר נתוני האשראי של בנק ישראל, אזי גם הממונה על השיתוף בנתוני אשראי.

מדובר במצב בעייתי אשר מביא להכבדה משמעותית בעלויות הרגולציה.

הדברים מקבלים משנה תוקף בשים לב לכך שנראה שגם בהיבט זה מצויים נותני האשראי שאינם בנקאיים בנחיתות אל מול התאגידים הבנקאיים. התאגידים הבנקאיים יהיו כפופים אך ורק לפיקוח המפקח על הבנקים, בעוד נותני האשראי, בהתאם להוראות סעיף 68(א) לדוגמה, יהיו כפופים גם להוראות רשות ניירות ערך. בשל האמור, מבוקש לבחון מחדש פתרון אשר יצמצם את כמות הרגולטורים שיפקחו על נותני האשראי לפי נוסח החוק, לרבות, אצילת מלוא סמכויות הפיקוח למאסדר המפקח העיקרי, מכוח רישיון נותן האשראי, ובמקרה זה, רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

11. חמישית - יש למנוע ארביטראז' רגולטורי בין הגופים השונים המפקחים תחת החוק

מבוקש למנוע הוראות נפרדות לגופים מפקחים שונים, תוך שניתן, בין היתר, להשיג זאת, באמצעות קביעה לפיה הוראות מאסדר צריכות להינתן תוך התייעצות עם הרגולטורים המקבילים השונים. במסגרת החוק, במספר מקומות שונים, כל מאסדר של בעל רישיון רלוונטי נדרש לקבוע הוראות והנחיות שרלוונטיות לגופים המפקחים על ידו.

אין זה נכון לייצר ארביטראז' באמצעות כך שכל רגולטור יהיה רשאי לקבוע הוראות נפרדות בנושא, דבר שיגרום לפיקוח מסורבל ולא אחיד. כלומר, נדרשת אחידות ושוויון מהותי בין כל הגופים הפיננסיים אליהם מתייחס החוק.

הניסיון מלמד כי מקום בו התאפשר ארביטראז' רגולטורי כאמור, נותני האשראי שאינם תאגידים בנקאיים נפגעו מכך. מבוקש לפעול, עד כמה שניתן, כדי לצמצם פערים אלה, ואם ניתן, לא לאפשרם כלל.

12. שישית - מבוקש למנוע גביית תשלום בגין שירותים מכוח החוק על ידי התאגידים הבנקאיים, בטח שלא להגביל זאת לארבע פניות לקבלת מידע

האיגוד סבור כי בחקיקה יש לכלול התייחסות, לפיה, מקור מידע לא יגבה תמורה מהלקוח בגין בקשת הלקוח לתת גישה למידע פיננסי אודותיו, או בגין מתן גישה כאמור לנותן שירות מידע פיננסי, וזאת בהתאם לתפיסה כי המידע שייך ללקוח ולא למקור המידע, וזאת ללא קשר למספר הפניות שנערכו אליו בהקשר.

האיגוד מודע לכך שסעיף 45(א) לחוק קובע כי "מקור מידע לא יגבה תמורה מהלקוח בעד מתן הרשאות גישה או ביטולה ובעד מתן הגישה לנותן השירות בהתאם להרשאת הגישה" אך מנגד, סעיף קטן (ב) לאותו סעיף קובע כך:

"מקור מידע רשאי לגבות תמורה סבירה מנותן שירות בעד מתן גישה למידע פיננסי הנמצא אצלו, בכפוף להוראות שבתוספת החמישית, ובלבד שלא ייגבה מנותן השירות תשלום בעד מתן הרשאת גישה או ביטולה".

בדברי ההסבר לאמור צוין כי:

על כן, מוצע לאזן בין תכליות אלה ולקבוע בתוספת החמישית, בדומה לקיים באיחוד האירופי, כי מקור מידע יוכל לגבות תמורה מנותן שירות מידע פיננסי רק בעבור פניות לקבלת מידע, החל מהפנייה החמישית באותו היום של אותו נותן שירות וזאת ביחס לכל הרשאות הגישה שנתן הלקוח למקור המידע ביחס לאותו נותן שירות. לעניין זה, כל בקשות הגישה שהגיש נתן השירות למקור המידע בפרק זמן של 10 דקות, ייראו כפנייה אחת".

מוצע להימנע מהגבלת מספר הפניות המותרות כאמור, על מנת להבטיח את העיקרון לפיו גביית תשלום מהלקוח לא תותר, בשל כך שתהווה חסם משמעותי בפני פעילות מתן שירות מידע פיננסי, וכפועל יוצא תפגע בעידוד התחרות בשוק הפיננסי.

ניתן להחיל נקודת איזון אחרת, בהקשר זה, רק במקרה חריג שהתגלתה פעילות רובוטית חריגה או הפרה של כללי המערכת, באופן שיאפשר לגבות תשלום בגין השירות.

לצד האמור, ולחלופין, מקום בו עמדת האיגוד לא תתקבל, והועדה תבקש לאמץ עמדה אחרת, הועדה מתבקשת לבוא עם האיגוד בדברים על מנת לעמוד על הפתרון הנאות לעניין זה, כאשר עמדת האיגוד הנה, שהפתרון שמוצע כיום, היינו - גביית תמורה מהפניה החמישית ואילך, ודאי שאינה מקובלת.

13. **שביעית - מבוקש להחיל את החוק על רשויות/מוסדות המדינה ככל שהמידע הנו פומבי ככלל**

מבוקש לעמוד על כך שהחוק יחול על רשויות המדינה. היינו, יש לעמוד על כך שלא תחול החרגה של רשויות/מוסדות המדינה מהחוק ככל שהמידע הנו מידע פומבי ככלל, כך שגופים כגון רשות המיסים יידרשו לשתף מידע המצוי ברשותם ויכול להיטיב עם נותן השירות, דבר אשר עשוי להזיל את העלויות של לקוחות הקצה.

14. **שמינית - הערות לגופה של הצעת החקיקה**

א. **בסעיף 1 "הגדרות", תחת הגדרת "בעל רישיון למתן אשראי" קבוע כך:**

"מי שבידו רישיון למתן אשראי כהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדרים".

כידוע, בהתאם להוראות הייחודיות של חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ו-2016, נקבע מעמדו של "עוסק ותיק" מכוח סעיף 115 לחוק, שמעמדו כבעל רישיון לכל דבר וענין, בשינויים המחויבים, עד להכרעת רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון בבקשת הרישיון שלו.

עד למועד זה, טרם הושלמה בחינת כלל בקשות הרישיון של בעלי אישור המשך העיסוק בשוק, מכוח סעיף 115 לחוק כאמור.

משכך, מבוקש לציין באופן מפורש בהגדרה של "בעל רישיון למתן אשראי" שהוא כולל גם בעל אישור המשך עיסוק למתן השירות.

ב. **בסעיף 1 "הגדרות" תחת הגדרת "מידע מזהה"**, נקבע כך (ההדגשות אינן במקור, הח"מ):
 "מידע הכולל פרט מזהה של לקוח, או מידע שפרט מזהה של לקוח הופרד ממנו אך ניתן לזהות את הלקוח שאליו מתייחס המידע במאמץ סביר, לרבות בדרך של הצלבת המידע מול מידע אחר הזמין לגוף המחזיק במידע כאמור או מול מידע הזמין לציבור הרחב; לעניין זה, "פרט מזהה" - שם פרטי, שם משפחה, מספר זהות וכל מידע אחר שיש בו כדי להביא, במישרין או בעקיפין, לזיהוי לקוח מסוים".

להערכת האיגוד, שימוש במונחים סובייקטיביים בתוך ההגדרות בחוק אינו נכון בנסיבות העניין, שכן ההגדרות צריכות להיות חד משמעיות. לכן, האיגוד מציע להסיר את ההתייחסות: "אך ניתן לזהות את הלקוח שאליו מתייחס המידע במאמץ סביר" מתוך ההגדרה (כמסומן בהדגשה בגוף ההגדרה שלעיל).

ג. **בסעיף 31(ב) - "ניגוד עניינים"** - מוצע לבחון, על מנת למנוע אי הבנה של סעיף ניגוד העניינים, להוסיף את הגדרת המונחים: "תיווך" וכן "השוואת עלויות" תחת הגדרת "שירות מידע פיננסי". נכון למועד זה, סעיף ניגוד העניינים הנו הסעיף הראשון שבמסגרתו עולה כי נותן שירותי מידע רשאי לעסוק גם בתיווך וגם בהשוואת עלויות לעניין זה.

ד. **בסעיף 64(א) - "סייג לתחולת הוראות החוק"** - במסגרת חריג זה, מתאפשרת החרגת לקוחות אשר אינם חתומים על הסכמה לבנקאות בתקשורת. קיים חשש כי מצב זה יאפשר לתאגידים בנקאיים להימנע ממסירת מידע ובכך לא תמומשנה תכליות החוק. מומלץ לקבוע כי במקרים מסוג זה תחויב המערכת הבנקאית בפניה ללקוחות לקבלת הסכמה.

ה. **בקשת הבהרה - העברת מידע שנתבקש על ידי הלקוח בלבד ופטור מהודעה לנשוא המידע בדבר מסירת או קבלת מידע.**

ראשית, מבוקש להבהיר כי מקורות המידע יידרשו להעביר רק את אותו מידע שנתבקש על ידי הלקוח, ולא מידע מעבר לכך, תוך שיובהר בצורה ברורה כי כל פניה תחייב אישור של הלקוח לפניה כאמור ולהיקף המידע הנדרש.

שנית, מבוקש לפטור מקורות מידע, מחבות הודעה לנשוא המידע בדבר מסירת או קבלת מידע.

ו. **בקשת הבהרה - מקור מידע יהיה רשאי לפנות למקור מידע אחר לצורך קבלת מידע**

מבוקש להבהיר כי מקור מידע, כדוגמת נותן אשראי, יהיה רשאי לפנות למקור מידע אחר, לצורך קבלת מידע פיננסי, באישור הלקוח כמובן, מבלי שיידרש לפניה באמצעות מתווך נותן שירותי מידע.

ז. **הגנות לטובת מקור מידע (כולל בעלי רישיון למתן אשראי) לעניין מידע שנמסר או התקבל בידם**

האיגוד יודע להצביע על כך שהיקף פניות נשואי המידע למקורות המידע, בקשר למידע שמסרו או מידע שהתקבל בידם ושירת אותם בקבלת ההחלטה, עולה באופן דרמטי. למעשה, ניתן להצביע על עליה גדולה בהיקפים בשנים האחרונות, תוך איום מתמיד מצד ב"כ נשואי המידע והעברת דרישות מני דרישות רבות ובכלל זה, לבדיקת הנתונים מחדש, תיקון הנתונים שנמסרו וכיו"ב.

על מנת להבטיח את יכולתו של מקור המידע לפעול ללא מורא, באופן שיביא ליישום תכליות החקיקה, מוצע לשקול הוספת הכנה בחוק למקורות המידע כי לא תישמע נגדם טענה בגין איסוף המידע והעברתו בהתאם לחוק, וכי לא תחול מניעה, לרבות לא בגין סודיות המידע של הלקוח, בהעברת המידע בהתאם להוראות החוק, מקום בו מקור המידע מחויב בכך בחוק, ובמסירת הודעה ללקוח אודות כך שסרב לבצע עסקה, מקום בו הדבר רלוונטי, בגין מידע שהתקבל בידו כתוצאה מקבלת מידע ממקורות מידע או נותן שירות, הכל במישרין או בעקיפין.

ח. תתאפשר שמירת מידע של הלקוח על ידי מקור המידע בהסכמת הלקוח -

מבוקש לאפשר למקור מידע לשמור את המידע של הלקוח, בהסכמתו, ולעשות בו שימושים לפי ההיתר שנתן לו הלקוח, מבלי שיידרש למחוק את המידע בתום שימוש ספציפי שעשה בו.

ט. בקשה להקלות באכיפה -

ככל שמוחלים על נותני אשראי עיצומים בנושאים כלשהם (כמו טעות בהעברת המידע וכיוצ"ב), מבוקש, לכל הפחות, לשקול להפחית את העיצום הכספי לסכום מינימלי, תוך שהפרה ברמה הנמוכה, תיענה, בשלב הראשון, בהתראה. מוצע כי ההתראה תחול על כל סוג של הפרה, ולא רק "כל" הפרה. מקום בו גוף שנמסרה לו התראה, הפר את אותה ההוראה בשנית, מוצע להפעיל כנגדו סנקציה (ככל שההפרה הנוספת לא תוקנה). כך מבוקש גם לגבי עיצומים ו/או קנסות כלפי נושאי משרה, ככל שרלוונטיים. הדבר נכון גם לגבי עונשין - מוצע לקבוע מנגנון שסעיף העונשין יוחל רק לאחר התראה, ולא באופן מיידי, והכל כמובן בכפוף לסוג ההפרה והיקפה. בכל מקרה, ודאי כהערה של כבוד יושב ראש הועדה, ראוי כי תצא קריאה להחיל את החוק בהדרגה ולנהוג ברגישות.

כללים דומים הוחלו בקשר עם החוק לצמצום השימוש במזומן. היה מדובר בחוק מהפכני בישראל. נקבעה במסגרת החקיקה הן תקופת אי אכיפה, והן יצאה קריאה מצד יו"ר הועדה, לפעול ביישום החקיקה ברגישות.

15. האיגוד מאמין כי יישום ההערות המובאות במכתב זה יגשימו את מטרות החוק בצורה המיטבית ביותר ואף יעצימו את השפעותיו החיוביות על המשק הפיננסי.

16. יש לציין שהאיגוד כמובן שומר על זכותו להעביר הערות נוספות, במספר היבטים, הן במובן זה שיתקבלו בידו הערות נוספות מחבריו, עת יעלה בידם לעיין במלוא הוראות החקיקה, והן מקום בו תתעדכן טיוטת הצעת חוק שירותי מידע במועד מאוחר יותר.

17. כל התייחסויות האיגוד מובאות במצטבר או לחלופין ובהתאם להקשר שבו ניתנו.

18. חברי האיגוד מעמידים עצמם לטובת התייחסותם כאמור לעיל ומוכנים להקדיש מזמנם ומרצונם על מנת להיפגש ולשתף פעולה עם כל הדרוש.

19. הננו עומדים לרשותכם לכל שאלה ו/או הבהרה.

בברכה,

עודד אופק, עו"ד

מ. פירון ושות', עורכי דין

העתק:

חברי ועדת הכלכלה.

עו"ד איתי עצמון - היועץ המשפטי, ועדת הכלכלה.

עו"ד מרב תורגימן - ממונה בכירה, ועדת הכלכלה.

ד"ר עידית חנוכה - מנהלת ועדת הכלכלה.

ד"ר משה ברקת - הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון

מר אלי טובול - סגן בכיר לממונה על רשות שוק ההון

מר אהוד מוריה - מנהל מחלקת שירותים פיננסיים מוסדרים, רשות שוק ההון

עו"ד אסי מסינג - היועץ המשפטי, משרד האוצר

מר יוגב גרדוס - הממונה על התקציבים, משרד האוצר

עו"ד לירון מאוטנר-לוגסי מחלקת ייעוץ וחקיקה, משרד המשפטים.

חברי איגוד חברות האשראי בלשכת המסחר.